

АТС

АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ

АТС-УП 31

Примена ISO/IEC 17021 у провери интегрисаних система менаџмента

Преиспитао: ПРСМ мр Наталија Јовичић Зарић

Одобрио: в.д.директор Јасна Стојановић

УВОД

У овом документу се налазе захтеви за примену ISO/IEC 17021 у планирању и спровођењу провере интегрисаних система менаџмента и уколико је применљиво, сертификације система менаџмента организације према два или више скупа критеријума провере/стандарда. И даље се примењују све одредбе ISO/IEC 17021, а овај документ не додаје нити укида било који захтев тог стандарда.

Овај документ се не може примењивати на стандарде за специфичне секторе који се базирају на ISO 9001.

Обавезно треба обратити пажњу на то да и Додатак на крају овог документа представља део захтева и као таквог га треба читати.

1. РЕФЕРЕНТНА ДОКУМЕНТА И ДЕФИНИЦИЈЕ

- IAF MD 11: 2013 IAF Mandatory Document for Application of ISO/IEC 17021 for audits of integrated management systems

1.1 Провера интегрисаног система менаџмента: Провера система менаџмента неке организације према два или више скупа критеријума провере/стандарда која се спроводи истовремено.

1.2 Интегрисани систем менаџмента: Јединствени систем менаџмента који управља вишеструким аспектима организационих активности како би задовољио захтеве више од једног менаџмент стандарда, на одређеном нивоу интеграције (1.3). Систем менаџмента може да иде од комбинованог система у коме се сабирају системи менаџмента за сваки скуп критеријума провере/стандарда, до Интегрисаног система менаџмента у коме су заједнички јединствена документација, елементи система менаџмента и одговорности.

1.3 Степен интегрисаности: Ниво до кога нека организација употребљава један јединствени систем менаџмента за управљање вишеструким аспектима организационих активности да би задовољила захтеве више од једног стандарда система менаџмента. Интегрисање се односи на систем менаџмента који је у стању да интегрише документацију, одговарајуће елементе система менаџмента и одговорности у односу на два или више скупа критеријума провере/стандарда.

Напомена: Критеријуми провере подразумевају стандарде система менаџмента који се користе као основа за оцењивање усаглашености и сертификацију (нпр. ISO 9001, ISO 14001, ISO/IEC 20000, ISO 22000, ISO/IEC 27001 итд.).

2. ПРИМЕНА

2.1 Сертификационо тело мора да обезбедити да (се/је) :

2.1.1 При утврђивању програма провере узима у обзир ниво интегрисаности система менаџмента.

- 2.1.2 Плановима провере покривају све области и активности које су применљиве на сваки стандард/спецификацију система менаџмента који је обухваћен обимом провере и да их спроводе компетентни проверавачи или проверавач.
- 2.1.3 Тим проверавача као целина мора да задовољи захтеве компетентности, које је утврдило сертификационо тело, за сваку техничку област која је релевантна за сваки стандард/спецификацију система менаџмента из обима провере интегрисаног система менаџмента.
- 2.1.4 Проверу мора да води вођа тима, компетентан за најмање један стандард/спецификацију провере.
- 2.1.5 Довољно времена обезбеђено за извршавање комплетне и ефективне провере система менаџмента организације према стандардима/спецификацијама система менаџмента обухваћеног обимом провере.
- 2.1.5.1 У утврђивању времена провере интегрисаног система менаџмента који обухвата два или више стандарда/спецификација система менаџмента, нпр. А+Б+Ц, сертификационо тело мора да:
- обрачуна потребно време за проверу сваког појединачног стандарда/спецификације система менаџмента посебно (примењујући све релевантне факторе које пружају релевантна документа за примену и/или правила шема за сваки стандард, нпр. IAF MD5, ISO/TS 22003, ISO/IEC 27006);
  - обрачуна почетну позицију Т трајања провере интегрисаног система менаџмента сабирањем појединачних делова (нпр. $T=A+B+C$);
  - усклади цифру почетне позиције узимајући у обзир факторе који могу да повећају или смање (види Додатак 1) време потребно за проверу.

Фактори који утичу на смањење морају да обухвате али се не ограничавају на:

- степен интегрисаности система менаџмента организације;
- способност особља провераване организације да одговори на питања која се односе на више од једног система менаџмента; и
- расположивост проверавача који имају компетентност за проверавање више од једног стандарда/спецификације система менаџмента.

Фактори који утичу на повећање морају да обухвате али се не ограничавају на:

- комплексност провере интегрисаног система менаџмента у односу на провере појединачних система менаџмента.
- d) обавести клијента да је трајање провере интегрисаног система менаџмента која се заснива на исказаном нивоу интегрисаности система менаџмента провераване организације подложно усклађивању на основу потврђености нивоа интегрисаности у фази један и у следећи проверама.

- 2.1.5.2 Провера одређеног интегрисаног система менаџмента може да резултира у повећању времена, али уколико резултира у смањењу времена, оно не сме да буде за више од 20% од почетне позиције Т (2.3.б).
- 2.1.5.3 Цифра почетне позиције и образложење за повећање или смањење морају да буду документовани.
- 2.2 Потребно је да се приликом израде програма провере и планова провере интегрисаног система менаџмента узимају у обзир постојећа документа за примену (нпр. обавезна документа IAF-а) која се односе на провере стандарда/спецификација система менаџмента.
- 2.3 Сви применљиви захтеви сваког стандарда/спецификације система менаџмента који су релевантни за обим интегрисаног система менаџмента морају бити предмет провере.
- 2.4 Извештаји из провера могу бити интегрисани или одвојени, у зависности од провераваних система менаџмента. Сваки налаз наведен у одређеном интегрисаном извештају мора да има следивост до применљивог стандарда/спецификације система менаџмента.
- 2.5 Сертификационо тело мора да узме у обзир утицај који неусаглашености нађене код једног стандарда/спецификације система менаџмента има на усаглашеност са другим стандардом/спецификацијом система менаџмента.

3. ПОЧЕТНА ПРОВЕРА И СЕРТИФИКАЦИЈА

3.1 Подношење пријаве од стране клијента

Оно мора да обухвати информације које се односе на степен интегрисаности, укључујући и степен интегрисаности докумената, елемената система менаџмента и одговорности (видети Додатак 1).

3.2 Фаза 1 провере

Током фазе 1 провере, тим за проверу мора да потврд степен интегрисаности интегрисаног система менаџмента. Сертификационо тело мора да преиспита и уколико је потребно, да модификује трајање провере које се заснивало на информацијама датим у фази подношења пријаве.

4. НАДЗОРНЕ И РЕСЕРТИФИКАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

Сертификационо тело мора да потврди да степен интегрисаности остаје непромењен током целог сертификационог циклуса како би потврдило да су утврђена времена трајања провере и даље применљива.

5. СУСПЕНЗИЈА, СМАЊЕЊЕ, ПОВЛАЧЕЊЕ

Уколико се на сертификацију једног или више стандарда/спецификација система менаџмента примењује суспензија, смањење или повлачење, сертификационо тело мора да анализира њихов утицај на сертификацију осталих стандарда/спецификација система менаџмента.

ДОДАТАК 1 –СМАЊЕЊЕ ВРЕМЕНА ЗА ПРОВЕРУ

Додатак 1 –Смањење времена

Слика 1

Ниво интегрисаности у %	100	0	5	5	10	15	20
	80	0	5	5	10	15	15
	60	0	5	5	10	10	10
	40	0	5	5	5	5	5
	20	0	5	0	0	0	0
	0						
		0	20	40	60	80	100
		Способност за спровођење комбиноване провере у %					

Слика 1: Ова слика приказује процентуално смањење у трајању интегрисане провере и њену повезаност са:

На вертикалној оси: степеном интегрисаности система менаџмента одређене организације (видети испод), што би требало да обухвати и узимање у обзир способности провераваног да одговори на питања која имају више аспеката. Резултат у случају када одређена организација употребљава један јединствени систем менаџмента за управљање вишеструким аспектима активности организације је интегрисани систем менаџмента. То има за карактеристику, али се не своди искључиво на:

1. Интегрисани комплет документације, укључујући радна упутства за достизање доброг нивоа развијености, уколико је применљиво;
2. Преиспитивања од стране руководства која обухватају свеукупну пословну стратегију и план;
3. Интегрисани приступ интерним проверама;
4. Интегрисани приступ политици и циљевима;
5. Интегрисани приступ системским процесима;
6. Интегрисани приступ механизмима побољшања (корективне и превентивне мере; мерења и стална побољшања) и
7. интегрисану подршку управљању и одговорностима.

Сертификационо тело мора да одлучи о степену интегрисаности заснованом на мери у којој система менаџмента провераване организације задовољава горње критеријуме.

и

На хоризонталној оси: Мером, датом као однос који треба помножити са фактором 100 да би се добила мера дата у процентуалном износу, квалификације сваког члана тима посебно:

$$\frac{100((X-1)+(X2-1)+(X3-1)+(Xn-1))}{Z(Y-1)}$$

где је

X_{1,2,3...n}, број стандарда за који је одређени проверавач квалификован имајући у виду релевантност за обим интегрисане провере;

Y, број стандарда система менаџмента који треба да буде обухваћен интегрисаном провером;

Z, број проверавача/аудитора.

Пример:

Интегрисани тим проверавача који се састоји од 3 проверавача који покривају 3 различита стандарда система менаџмента. Један проверавач је квалификован за сва три стандарда; један проверавач је квалификован за два од наведених стандарда и други проверавач је квалификован за један стандард. Процентуални износ који ће се користити на хоризонталној оси је:

$$100 \frac{((3-1)+(2-1)+(1-1))}{3(3-1)} = 50\%$$

На основу расположиве компетентности сваког проверавача за више од једног сета критеријума провере /стандарда, постиже се ефикасност и улази у обрачун могућег смањења времена из горњег обрасца. То обухвата:

1. Време уштеђено захваљујући једном уводном састанку и једном завршном састанку;
2. Време уштеђено због само једног сачињеног извештаја,
3. Време уштеђено због оптимизације логистике;
4. Време уштеђено у састанцима тимова проверавача; и
5. Време уштеђено симултаном провером заједничких елемената, нпр. провере документације.